

KUR'ÂN-I KERİM'E GÖRE HZ. MERYEM VE İSA (A.S)

Ahmet GÜÇ*

ÖZET

Kur'an-ı Kerim'de Hz. Meryem ve Hz. İsa'nın şahsiyetleri bize, saf tevhîd inancı çerçevesinde takdim edilir. Her ne kadar onların doğumları yaşayışlar birtakım harikulâdelikler arzetyektye de bu hiçbir zaman, onların ilâhî cevher taşıdıkları anlamına gelmez, diğer deyişle onlara ilâhlık isnad edilemez. Özellikle Hz. İsa'nın gerek vahiy almadan, gerekse vahiy aldıktan sonra sahibolduğu olağanüstülükler, şu veya bu peygamberinkinden mahiyet olarak farklıysa da temelde beşerî bir alan içinde cereyan etmektedir. Dolayısıyla onların bir peygamberlik işâretinden başka anlamı yoktur. Mesih, bunu bizzat kendisi açıkça ilân etmiştir. Aksine, yani İsa'nın Tanrılığına inanmak hem irrasyonel hem de tevhidin kabul edilemez bir dejeneryasyonudur.

الموجز

إن شخصية عيسى ومريم عليهما السلام في القرآن تعرض لنا في إطار عقيدة التوحيد الخالص . وإن كانت ولادة عيسى وحياته مع أمه تحتوي على بعض الأمور الخوارق للعادة فهذا لا يعني أن فيها جوهرًا إلهيًا . ويتعبير آخر لا تسند اليهما الألوهية . خصوصاً أن الخوارق التي تظهر على يد عيسى قبل الوحي وبعده وإن كانت مختلفة في ماهيتها عن معجزات الرسل الآخرين تظهر في حدود البشرية في الأصل . ومن هنا لك أنه علامات لنبوته لا غير . والمسبح أعلن هذا لوبنفسه . وعكس هذا ادعاء ألوهية المسبح غير معقول و تبريف للتوحيد غير مرضى .

* Araş. Gör.; Uludağ Üniv. İlâhiyat Fakültesi Araştırma Görevlisi

GİRİŞ

Hız. Meryem Kur'ân-ı Kerim'de zikredilen seçkin âilelerden biri olan İm-rân âilesine mensuptur¹. Babası İmran b. Matan, Dâvud (a.s)'ın oğlu Süleyman Peygamber soyundandır. Annesi Hanne binti Fâkuza'dır. Hanne'nin kız kardeşi İîâ da Zekeriyya Peygamber'in eîi, Yahya (a.s)'ın da annesidir. Peygamber Efendimiz'in de belirttiği gibi, Yahya ile İsa teyze çocuklarıdır².

A- HZ. MERYEM

1- Ma'bed'e Adanışı

Hız. Meryem henüz anne karnında iken babası İmran vefat etmiş, annesi de onu Beyt-i Makdis'in (Mescid-i Aksâ) hizmetine adanmış ve şöyle demişti:

"Ya Rabbi! Karnımda olanı, sadece sana hizmet etmek üzere adadım, benden kabul buyur, doğrusu işiten ve bilen ancak sensin."³ Çocuğu dünyaya getirdiğinde de:

"...Ya Rabbi! Kız doğurdum. Erkek, kız gibi değildir, ben ona 'Meryem' adını verdim, ben onu da soyunu da, kovulmuş Şeytan'dan senin himayene bırakıyorum" dedi⁴.

Hız. Meryem Allah tarafından seçilmiş ve ismi Kur'ân'ın bir sûresine ad olmuş soylu ve iffetli biri idi. İsa'ya anne olması hasebiyle de ayrı bir yere sahipti. Onun, sahip olduğu bu mümtaz yere ulaşması vehbî olduğu kadar ahlâkî faziletinin de bir sonucudur. Çünkü o, dâima ibadet ve zikirle meşgul olarak, Rabbi'nin huzurundan ayrılmayarak, iffetini koruyarak, Beyt-i Makdis'te duâ ederek, secdelere kapanarak, namaz kılarak ve namaz kılan sâlihlerle bir arada bulunarak tam bir ahlâkî kemâle ermişti⁵.

1 Peygamberler tarihinde iki İmran'dan bahsedilir: Birincisi Hız. Mûsâ ve Hârun'un babasıdır. Künyesi İmran b. Yashûr b. Levi b. Ya'kub b. İîhak b. İbrâhim'dir. Böylece soyu Hız. İbrâhim'e kadar varır. İkincisi ise, Meryem'in babası olan İmran'dır. İkisi arasında bin sekiz yüz senelik bir zaman farkı vardır. Aynı şekilde iki İmran'a karşılık onların kızları olan iki Meryem'den söz edilir. Biri Hız. Mûsâ ve Hârun'un kız kardeşi, diğeri de İsa'nın annesidir. Kur'ân'da adı geçen 'İmran Ailesi' ise, Hız. Meryem ve İsa'nın âilesidir. İki İmran âilesinin benzerliği iki Meryem'le sınırlı kalmayıp, ayrıca iki Hârun'un bulunuşuyla daha ilginç bir şekilde ortaya çıkmaktadır. (Bkz. Meryem, 19/28; Yazır, Muhammed Hamdi, Hak Dini Kur'ân Dili, İstanbul, ts. II, 1092; Miras, Kâmil, Sahih-i Buhari Muhtasarı Tecrid-i Sarih Tercemesi ve Şerhi, Ankara, 1978, IX, 166).

2 Yazır, a.g.e., II, 1092-1094; Tecrid Terc. IX/165.

3 Âl-i İmran, 3/36. Peygamber Efendimiz, "... Hız. Meryem ve oğluna Şeytan dokunmamıştır" (Buhari, Enbiya, 44) hadisiyle bu duânın kabul edildiğini bize zımnen anlatmaktadır.

4 Âl-i İmran, 3/36.

5 Yazır, a.g.e., II, 1097.

2- Zekeriyya'nın Himayesine Verilişi

Allah Teâla her zaman öksüz veya yetim bütün seçkin kullarını koruduğu gibi Meryem'i de Zekeriyya (a.s) vasıtasıyla himaye etmiştir. Bu konuda Kur'ân-ı Kerim'de, Allah Meryem'i "...güzel bir kabulle karşıladı, onu güzel bir bitki gibi yetiştirdi; onu Zekeriyya'nın himayesine bıraktı..."⁶ denilmektedir. Meryem de âilesinden ayrılarak, Beyt-i Makdis'te, doğu yönünde bir yere çekilmiştir. Sonra, insanlardan gizlenmek için bir perde germiştir⁷. Cenâb-ı Hakk'ın Meryem'i, Zekeriyya vasıtasıyla himayesinin sadece dışarıdan gelebilecek tehlikelere karşı korumakla sınırlı kalmadığı, beslenmesinin de bizzat O'nun tarafından sağlanarak yapıldığını şu âyetten öğreniyoruz:

"Zekeriyya ma'bed'de onun yanına her girişinde, yanında bir yiyecek bulur, "Ey Meryem! Bu sana nereden geldi? diye sorar, o da: Bu, Allah'ın katındandır" cevabını verirdi"⁸.

Hiz. Meryem'in eniştesi olan ve Allah tarafından onu himaye ile görevlendirilen Zekeriyya'nın o ana kadar çocuğu olmamıştı, yaşı da hayli ilerlemişti. Yüce Allah'ın Hiz. Meryem'in şahsında tecelli eden kudreti karşısında, çocuk edinme hususunda yeniden ümitlenen Zekeriyya (a.s) şöyle duâ etti:

"... Ya Rabbi! Bana kendi katından temiz bir soy bahşet, doğrusu sen duâyı işitirsin. Ma'bed'de namaz kılarken melekler ona seslendiler: Allah sana, Allah'ın emriyle (vücut bulan İsa'yı) tasdik eden, efendi, iffetli, iyilerden bir Peygamber olarak Yahya'yı müjdelers. Ya Rabbi! Ben artık iyice kocamış, karım da kısırken nasıl oğlum olabilir dedi. Allah: .. Böyledir, Allah dilediğini yapar dedi. Ya Rabbi! Bana bir alâmet ver dedi, alâmetin üç gün, işaretle anlaşma dışında insanlarla konuşmamandır; Rabbi'ni çok an, akşam sabah hamdet dedi"⁹.

"... Ya Rabbi! Bana kendi katından temiz bir soy bahşet" diye duâ edip ilerlemiş yaşına ve kısır hanımına rağmen çocuk sahibi olmayı yürekten isteyen Zekeriyya'ya Yahya'nın verilişi, Meryem'den babasız İsa'nın doğuşu kadar gerçek bir mucize olmasa da, insan fizyolojisinin özellikleri göz önüne getirildiğinde ona yaklaşan bir hârikuladeliğe sahiptir.

B- HZ. İSA

1- İsa'nın Meryem'e Müjdelenişi

Kur'ân'da dürüstlük ve fazileti ile tanınan¹⁰, özellikle iffetine aşırı

6 Âl-i İmran, 3/37.

7 Bkz. Meryem, 19/16-17.

8 Âl-i İmran, 3/37.

9 Âl-i İmran, 3/38-41.

10 Bkz. Mâide, 5/75.

düşkünlüğünden nâmus timsali olarak gösterilen¹¹ Meryem'e, bir ara melekler gelerek şöyle seslenmişlerdi: "... Ey Meryem! Allah seni seçip temizledi, dünyanın kadınlarından seni üstün tuttu¹². Ey Meryem! Rabbi'ne gönülden boyun eğ, secde et, rükû edenlerle birlikte rükû et... Melekler demişti ki: Ey Meryem! Allah sana, kendinden bir sözü, adı Meryem oğlu İsa olan Mesih'i, dünya ve âhîrette şerefli ve Allah'a yakın kılınanlardan olarak müjdeler. İnsanlarla beşikte iken de, yetişkin iken de konuşacaktır ve o, iyilerdendir."¹³

Bu ilâhî müjde karşısında şaşkınlığını gizleyemeyen Meryem, Cenâb-ı Hakk'a yönelerek:

"... Rabbim! Bana bir insan dokunmamışken nasıl çocuğum olabilir? demişti. Melekler şöyle dediler: Allah dilediğini böylece yaratır. Bir işin olmasını dilerse ona 'ol' der ve olur."¹⁴

Aslında Meryem, bu safhada ilâhî vahyin muhatabı olduğunun farkındaydı; Âdem'in topraktan yaratıldığını biliyor¹⁵, onun neslinden gelenlerin de bir erkekle bir dişiden yaratıldığını¹⁶ hep görüyor, bunun değişmez bir kanun olarak kâinata hâkim olduğunu anlıyordu. Şimdi bunun aksine, ne kendisinin ne de başka hiç bir insanın şahit olduğu bir olaydan, babasız çocuğun doğumundan bahsediliyordu. İşte bu yüzden Meryem, "... Rabbim! Bana bir insan dokunmamışken nasıl çocuğum olabilir?" demişti. Bu soruya verilen cevap kısa, fakat susturucuydu: "... Allah bir işin olmasını dilerse ona sadece 'ol' der ve o olur."

Öyle görünüyor ki, Yüce Allah, ilk insanın yaratılmasında gerçekleştirdiği ve daha sonra tabîî bir olaya dönüştürdüğü için, insanların unutmaya yüz tuttuğu hârikuladeliği, tarihin belli bir yerinde hatırlatmak için tekrarlamış; Âdem'i, nasıl aslî doğum unsurları olmadan vâretmişse İsa'yı da tek unsurdan, sadece anneden dünyaya getirmiştir.

Bütün bu olup bitenlerden sonra, Beyt-i Makdis'teki özel yerinde, Zeke-riyya'nın gözetimi altında büyüyen Meryem'e Allah bir gün Cabrâil'i göndermiş, Cebrâil ona insan şeklinde görünmüş¹⁷ ve aralarında şu konuşma geçmişti:

"Meryem: Eğer Allah'tan sakınan bir kimse isen, senden Rahmân'a sığı-
rım, dedi. Cebrâil: Ben temiz bir oğlan bağışlamak için, Rabbi'nin sana gönder-
diği elçiden başkası değilim, dedi..."¹⁸.

11 Bkz. Tahrîm, 66/12.

12 Peygamberimiz de, "zamanındaki kadınların en hayırlısı İmran kızı Meryem'dir" (Buhari, Enbiya, 45) buyurmuştur.

13 Âl-i İmran, 3/42-43, 45-46.

14 Âl-i İmran, 3/47

15 Bkz. Âl-i İmran, 3/59.

16 Bkz. Hucurât, 49/13.

17 Bkz. Meryem, 19/17.

18 Meryem, 19/18-21.

Hız. Meryem'in İsa'ya hâmile kalışı ve sonrası Kur'ân-ı Kerim'de şöyle anlatılır.

"Meryem oğlana gebe kaldı, o haliyle uzak bir yere çekildi. Doğum sancısı onu bir hurma ağacının dibine gitmeye mecbur etti: Keşke ben bundan önce ölmüş olsaydım da unutulup gitseydim" dedi. Onun altından bir ses kendisine şöyle seslendi: "Sakın üzülme, Rabbin, içinde bulunanı şereflî kılmıştır. Hurma ağacını kendine doğru silkele, üstüne tâze hurma dökülsün."¹⁹

Nihayet Meryem, "çocuğu alıp kavmine getirdi. Onlar: Meryem! Utanılacak bir şey yaptın. Ey Hârûn'un kız kardeşi! Baban kötü bir kimse değildi, annen de iffetsiz değildi, dediler"²⁰. Meryem onların ne söylemek istediklerini (veya söylemek isteyip de söyleyemedikleri şeyi) biliyordu; kendisine zinâ isnad etmek istiyorlardı. İffet ve nâmusundan kendi adı kadar emin olan Meryem, onların bu sorusuna cevap vermesi için, çocuğa işaret etti. "Biz beşikteki çocukla nasıl konuşabiliriz?" dediler²¹.

Annesinin bu zor durumu karşısında beşikteki İsa söze karışmış ve şöyle demişti:

"Ben şüphesiz Allah'ın kuluyum. Bana kitap verdi ve beni Peygamber yaptı; nerede olursam olayım, beni mübarek kıldı. Yaşadığım müddetçe namaz kılmamı, zekât vermemi ve anneme iyi davranmamı emretti. Beni, bedbaht bir zorba kılmadı. Doğduğum gün de, öleceğim gün de, dirileceğim gün de bana selâm olsun, dedi. İşte hakkında şüpheye düştükleri Meryem oğlu İsa, gerçek söze göre budur."²².

Bir âyette, babasız dünyaya gelen İsa ile, hem babasız hem de anasız olarak topraktan yaratılan Âdem arasında şöyle bir benzerlik kurulur:

"Gerçekten İsa'nın babasız dünyaya geliş hâli de Allah katında Âdem'in hâli gibidir. Allah Âdem'i topraktan yarattı, sonra ona 'ol' dedi, o da hemen (insan) oluverdi."²³

Eğer abiyojenetik oluşum teorisinin dediğini düşünecek olursak, o şekil türeme bir defalık olmuş, yani inorganik bir varlıktan organik varlık olan Âdem yaratılmıştır. Burada işaret edilmesi gereken husus şudur: "İnsanın olağan biyolojik aşamalardan geçerek dünyaya geliş zorunlu değildir. Başlangıçta insan, insandan doğmamıştır. Âdem (a.s) bunun en canlı ve inkârî mümkün olmayan bir örneğidir." Ancak, kesinlikle inanılması gereken bir kâide varsa, o da şudur: "Her insan Allah'ın kulu ve yaratığıdır." Binâcnaleyh, Âdem ile İsa arasında – ya-

19 Meryem, 19/22-26.

20 Meryem, 19/28.

21 Meryem, 19/29.

22 Meryem, 19/30-34.

23 Âl-i İmran, 3/59.

ratılış yönünden – çok yakın bir benzerlik vardır. Söz konusu âyetten de anlaşılacağı gibi, Âdem'in de beşerden bir babası olmadığı kesindir. Buna rağmen Âdem, ne Allah'tır, ne de Allah'ın oğludur. İşte İsa da böyledir. Allah onun babası değil, yaratıcısıdır. Bunu bizzat kendisi de itiraf etmiş ve şöyle demiştir:

"... Allah'tan sakının ve bana itaat edin; çünkü Allah benim de Rabb'im, sizin de Rabb'inizdir. O'na kulluk edin, bu doğru yoldur."²⁴

Hız. İsa, rûhu'l-kuds ile desteklenmiş²⁵, Tevrat ve İncil'i bilen hikmet sahibi bir kimse idi. Aynı zamanda yazı yazmayı da biliyordu²⁶. İlahî nimete ermiş²⁷ sâlih kimselerdendi²⁸. Hakkında Kur'ân-ı Kerim'de "Allah'ın rûhu", "Allah'ın kelimesi" gibi ifadeler kullanılmış²⁹, bununla beraber "Allah'ın oğlu" tâbiri aslâ kullanılmamıştır.

2- Peygamberlik Verilişi

İsrâiloğullarına Peygamber olarak gönderileceği önceden haber verilen İsa (a.s)³⁰, bu görevi alır almaz kendisini ve Peygamberliğini milletine şöyle duyurmuştu:

"Benden önce gelen Tevrat'ı tasdik etmekle beraber, size yasak edilenlerin bir kısmını helâl kılmak üzere Rabb'inizden size bir âyet (kitap) getirdim. Artık Allah'tan korkun ve bana itaat edin. Çünkü Allah, benim de Rabb'im sizin de Rabb'inizdir. O'na kulluk edin! Doğru yol budur."³¹.

İsa'nın bu davetine muhatap olan İsrâiloğulları, daha önce tahrif ettikleri ve âdetâ bir tarafa attıkları Tevrat'ı savunmaya kalkıştılar³² ve İsa'ya inanmadılar. Bunun üzerine, inanmaları için, onlara bir takım mucizeler gösterdi ve şöyle dedi:

"... Ben size Rabb'inizden bir âyet getirdim. Ben size çamurdan, kuş gibi bir şey yapıp ona üfleceğim, Allah'ın izniyle, hemen kuş olacaktır; anadan doğma körleri; alacakları iyi edeceğim; Allah'ın izniyle ölüleri dirilteceğim; yediklerinizi ve evlerinizde sakladıklarınızı size haber vereceğim. İnanmışsanız bunda size delil vardır."³³ Fakat İsrâiloğulları, bu mucizeleri apaçık birer sihir olarak değerlendirdiler³⁴.

24 Âl-i İmran, 3/51.

25 Bkz. Bakara, 2/87.

26 Bkz. Âl-i İmran, 3/48.

27 Bkz. Mâide, 5/110.

28 Bkz. En'âm, 6/85.

29 Bkz. Nisâ, 4/171.

30 Bkz. Âl-i İmran, 3/48-49.

31 Âl-i İmran, 3/50-51.

32 Bkz. Âl-i İmran, 3/93.

33 Âl-i İmran, 3/48-49.

34 Bkz. Mâide, 5/110.

Görüldüğü gibi, Hz. İsa'nın yaratılışı gibi mucizeleri de – diğer Peygamberlerinkine nazaran – bir farklılık arz etmektedir. İsa'nın, çamurdan kuş gibi bir şeye üflemesiyle o şeyin derhal canlı bir kuş hâlini alması, anadan doğma körleri ve alacaları iyileştirmesi, ölüleri diriltmesi, kendi hârikulâde tekevvinünün, aynı fenomenle, hayat bulma vak'asıyla Peygamberliğine en müşahhas biçimde yansıması gibi görülebilir.

Bu mucizelerin, varlığın kategori değiştirmesi, yani cansızın canlıya dönüşmesi şeklinde tecellisi, İsa'nın aynı türden bir varlıktan, babasız da olsa bir insandan çıkmış olmasını daha ma'kûl yapacağı konusunda tereddüde yer bırakmayacağını düşünmek sağduyuya oldukça uygun gibi görünmektedir.

3- Hz. İsa ve Havariler

İsrâiloğullarının inanmamakta ısrarlı olduğunu hisseden İsa; "Allah uğrun-da yardımcılarım kimlerdir? diye seslendiğinde, kendisine inanmış olan Havariler: Biz, Allah dininin yardımcılarıyız. Allah'a inandık. Sen şahit ol ki biz müslümanlarız"³⁵ şeklinde karşılık verdiler ve bu inançlarını Allah'a karşı şöyle ikrar ettiler: "Rabb'imiz! İndirdiğin Kitâb'a inandık. Peygamber'e uyduk. Bizi (birliğini, Peygamberlerini tanıyan) şahid olanlarla beraber yaz."³⁶

Havarilerin bu iman ve dilekleri de aslında Allah'ın bir lütuf ve ilhâmı sonucu gerçekleşmişti. Bunun böyle olduğunu şu âyetten anlıyoruz:

"Havariler'e, bana ve Peygamberime inanın diye bildirmiştim. İnandık, müslümanlar olduğumuza şahit ol! demişlerdi"³⁷.

Hz. İsa'ya gönülden inanan Havariler, ondan özel bir mucize istemekten de geri durmadılar. Aralarında şöyle bir konuşma geçmişti; "Ey Meryem oğlu İsa! Rabb'in bize gökten bir sofrayı indirebilir mi? İsa: İnaniyorsanız Allah'tan sakının, demişti. Havariler: Ondan yemeyi, kalblerimizin kanmasını ve senin bize doğru söylediğini bilmeyi ve ona şahit olmayı istiyoruz, dediler. Meryem oğlu İsa! Allah'ım, Rabb'imiz! Bize ve bizden sonrakilere bayram ve senden bir delil olarak gökten bir sofrayı indir, bizi rızıklandır, sen rızık verenlerin en hayırlısı dedi. Allah Teâlâ, İsa'nın bu isteğini kabul etti ve: "Ben onu size indireceğim. Bundan sonra içinizden kim inkâr ederse, dünyada kimseye azâb etmediğim şekilde ona azâb edeceğim," dedi"³⁸. Böylece sofrayı almış, ondan yemişler, İsa'ya olan inançları bir kat daha artmış ve tevhid mücadelesinde ona eşlik etmişlerdi"³⁹.

35 Âl-i İmran, 3/52.

36 Âl-i İmran, 3/53.

37 Mâide, 5/111

38 Mâide, 5/112-115.

39 Bkz. Solmaz, N. Mehmet-Çakan, İ. Lütfi, Kur'an-ı Kerim'e Göre Peygamberler ve Tevhid Mücadelesi, İstanbul, 1982, I, 274.

4- Göğe Yükseltilişi

İsâ (a.s) ve Havariler'in davetine uymak istemeyen isrâiloğulları, onu öldürmeyi planlamışlardı. Fakat Allah, onların planlarını boşa çıkarmış⁴⁰ ve İsâ diye, ona benzeyen birini⁴¹ yakalayıp astırmışlar ve sonra da "Meryem oğlu İsâ Mesih'i öldürdük" demişlerdi⁴². İşin hakikati ise, Kur'ân-ı Kerim'de şöyle beyan edilmişti:

"Halbuki onlar İsâ'yı öldürmediler ve onu asmadılar. Fakat kendilerine bir benzetme yapıldı. Ayrılığa düştükleri şeyde, doğrusu şüphededirler. Onların, bu öldürme olayına âit bir bilgileri yoktur. Ancak kuru bir zan peşindedirler. Kesin olarak onu öldürmediler, bilakis Allah onu kendi katına yükseltti. Allah güçlüdür, hakîmdir."⁴³

Bu âyetten de anlaşılacağı gibi İsâ (a.s), öldürülmeden göğe yükseltildi. Mezarı dünyada değildi. Peygamber Efendimiz mîrâc gecesi kendisini bizzat görmüştü⁴⁴.

5- İsâ'dan Sonra Meydana Gelen Sapmalar

Sağlığında İsâ (a.s)'a çok az kişi inanmıştı. Bir ara ona inananların sayısı artmasına rağmen, bunların çoğu yanlış inançlara saptıktan kurtulamadılar. Bu yanlış inançların en önemlisi ve en başta geleni "Teslis" idi. Teslis; Allah'ın dışında, İsâ'da ve annesi Meryem'de ilâhlık özelliği (ulûhiyet vasfı) olduğunu kabul etmek demektir. Teslis'e inananlardan bir kısmı, "Meryem oğlu İsâ Allah'tır" demişler⁴⁵, bir kısmı, "Allah'ın oğlu" olduğunu söylemişler⁴⁶, diğer bir kısmı da, "Üç'ten biridir" demişlerdi⁴⁷.

Halbuki bu tür inanç ve anlayışların asılsız ve hatta küfür olduğu şu Kur'ânî ifadelerde açık bir şekilde belirtilmiştir:

"And olsun ki, "Allah üç'ten biridir" diyenler kâfir olmuştur. Oysa bir tek ilâh'tan başka hiç bir ilâh yoktur."⁴⁸ "Ey Ehl-i kitap! Dininizde taşkınlık etmeyin. Allah hakkında ancak gerçeği söyleyin. Meryem oğlu İsâ Mesih, Allah'ın Peygamberi, Meryem'e ulaştırdığı kelimesi ve kendinden bir ruhtur..."⁴⁹ "Meryem oğlu Mesih, sâdece bir Peygamber'dir."⁵⁰

40 Bkz. Âl-i İmran, 3/54-55.

41 Bu kişi Yahuda İskariyod idi. Bkz. Matta, 27/1-5.

42 Bkz. Nisâ, 4/157.

43 Nisâ, 4/156-158.

44 Bkz. Buhâri, Enbiya, 48; Tecrid Terc. IX/168.

45 Bkz. Mâide, 5/75.

46 Bkz. Tevbe, 9/30.

47 Bkz. Mâide, 5/73.

48 Mâide, 5/73.

49 Nisâ, 4/171.

50 Mâide, 5/75. Hz. İsâ'nın da bir İslâm Peygamberi olduğu hususunda bkz. Muhammed Ataur rahîm, Jesus Prophet of Islam, England, 1977.-

İsâ (a.s) da, İsrâiloğullarına – konu ile ilgili bir çağrısında – şöyle demiştir: "Ey İsrâiloğulları! Rabb'im ve Rabb'iniz olan Allah'a kulluk edin; kim Allah'a ortak koşarsa muhakkak Allah ona Cennet'i haram eder, varacağı yer ateştir. zulmedenlerin yardımcıları yoktur, dedi. And olsun ki, "Allah üç'ten biridir" diyenler kâfir olmuştur; oysa tanrı ancak bir tek Tanrı'dır..."⁵¹

6- Kıyâmet Günü Gerçekleşecek İlâhi Sorgulama ve İsâ'nın Cevâbı

Hıristiyanların "teslis" inancını benimsemelerinde İsâ'nın hiç bir dahli yoktu. Fakat yine de Allah, bu hususta İsâ'yı hesâba çekecek ve aralarında şu konuşma geçecektir:

"Allah, "Ey Meryem Oğlu İsâ" Sen mi insanlara 'Beni ve annemi Allah'tan başka iki tanrı olarak benimseyin' dedin?" demişti de, "Hâşâ, hak olmayan sözü söylemek bana yaraşmaz; eğer söylemişsem, şüphesiz Sen onu bilirsin; Sen, benim içimde olanı bilirsin, ben Senin içinde olanı bilmem; doğrusu görünmeyi bilen ancak Sensin" demişti, "Ben onlara sâdece 'Rabb'im ve Rabb'iniz olan Allah'a kulluk edin' diye bana emrettiğini söyledim. Aralarında bulunduğum müddetçe onlar hakkında şâhittim, beni aralarından aldığı anda onları Sen gözlüyordun. Sen her şeye şâhittin."⁵²

7- Hz. İsâ Tarafından Verilen İlâhî Müjde

İsrâiloğullarının tüm karşı koymalarına rağmen tebliğ vazifesini tamamlayan İsâ (a.s), göğşe yükseltilişinden önce onlara ve tüm inananlara şu ilâhî müjdeyi vermişti:

"Ey İsrâiloğulları! Doğrusu ben, benden önce gelmiş olan Tevrat'ı doğrulayan ve benden sonra gelecek ve adı 'Ahmed' olacak bir Peygamber'i müjdeleyen, Allah'ın size gönderilmiş bir Peygamberiyim."⁵³

Peygamber Efendimiz de, İsâ (a.s) hakkında şu sıcak ve samimi beyanlarda bulunmuştu:

"Ben Meryem oğlu İsâ'ya, dünyâ ve âhirette, insanların en yakınıyım"⁵⁴, "Benimle İsâ arasında başka bir Peygamber yoktur."⁵⁵

İşte Kur'ân-ı Kerim ve diğer İslâmî kaynakların ışığında, Hz. Meryem ve İsâ (a.s) hakkında bilinenler bunlardır. Buna göre, gerek Meryem gerekse İsâ'nın – Allah'ın birer seçkin kulu olmaları dışında – Allah ile herhangi bir yakınlıkları yoktur.

51 Mâide, 5/72-73.

52 Mâide, 5/116-118.

53 Sâff, 61/6.

54 Tecriid Terc. IX/180.

55 Tecriid Terc. IX/179.

Yukarıda anlatılanlardan anlaşılmalıdır ki, Kur'ân-ı Kerim ve hadislere göre Hz. İsa'nın olgusunu, Meryem ve Zekeriyyâ'nın şahıslarından ayırmak mümkün değildir. Onlar, Hz. İsa'nın târihî şartlarının teşekkülü için zorunlu unsurlardır. Bütün Peygamberlerle aynı misyonu taşımasına rağmen, Hz. İsa ile Hz. Âdem arasında yaratılış bakımından bir paralellik bulunduğu da yine İslâmî kaynakların bize açıkça bildirdiği bir gerçektir. Hz. İsa için hiç bir Peygamberde bulunmayan özellik, deyim yerindeyse, onun, hayatında mucizeliğin tabiiğini aşan bir görüntü ortaya koymasındır. Anne rahmine düşmesiyle başlayan olağanüstülükler, doğumu ve yaşayışıyla sürmüş, Allah katına yükseltilmesiyle de insanın hayatıyla sınırlı olmaktan çıkıp kâinâtın hayatına kadar geniş bir zaman dilimine yayılmıştır.

Bütün bunlara rağmen o, doğrusu Tanrı değil; insandır. Tebliğ ettiği gerçeklikler ebedî olmakla birlikte insânî müdâhalelerden dolayı, hazırlayıcısı olduğu başka gerçekliklerin içinde bu ebediyetini devam ettirmiştir. Kur'ân diliyle söyleyecek olursak onun, Allah'ın kulu ve Rasülü olmaktan başka bir vasfı yoktur.